P.Z. br. 99/1

HRVATSKI SABOR
Odbor za ljudska prava i prava nacionalnih manjina
Klasa: 713-01/12-01/01
Urbroj: 6521-8-12-
Zagreb, 20. lipnja 2012.

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno: 21-06-2012		
Klasifikacijska oznaka:	Org. jed.	
713-01/12-01/01	65	
Urudžbeni broj:	Pril.	Vrij.
6521-8-12-05	-	-

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog zakona o pučkom pravobranitelju, s Konačnim prijedlogom zakona, P.Z. br. 99
- Izvješće s rasprave

Odbor za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Hrvatskoga sabora razmotrio je na 9. sjednici održanoj 20. lipnja 2012. godine Prijedlog zakona o pučkom pravobranitelju, s Konačnim prijedlogom zakona, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora dostavila Vlada Republike Hrvatske, aktom od 14. lipnja 2012. godine.
Odbor je ovaj Konačni prijedlog zakona razmatrao kao matično radno tijelo.

Svoje mišljenje i prijedloge za izmjene i dopune teksta Konačnog prijedloga zakona dostavio je pučki pravobranitelj.

U raspravi su posebno razmotrena zakonska rješenja koja uređuju pravo pučkog pravobranitelja na pristup informacijama te na uvid u podatke i dokumente tijela na čiji rad su podnijete pritužbe. Isto tako detaljnije su razmotrene odredbe koje uređuju razrješenje pučkog pravobranitelja prije isteka vremena na koje su izabrani, kao i odredbe koje uređuju postupanje pučkog pravobranitelja po pritužbama. Razmotrena je i potreba da se zakonom dade ovlast pučkom pravobranitelju da u postupku povodom pritužbe, ukoliko utvrdi da su povrijeđena prava podnositelja pritužbe - podnese prijedlog za poništenje ili ukidanje rješenja nadležnog tijela pod uvjetima propisanim Zakonom o općem upravnom postupku, kao i da pučki pravobranitelj, kada utvrdi da su povrijeđena prava podnositelja pritužbe ima ovlast podnijeti prijedlog za obnovu upravnog postupka, ukoliko su za to ispunjeni zakonski uvjeti.

Većina članova Odbora u raspravi je podržala donošenje razmatranog Zakona o pučkom pravobranitelju, pri čemu je dano nekoliko prijedloga za poboljšanje predloženog teksta zakona. Tako, kada je u pitanju pravo pučkog pravobranitelja na pristup informacijama i uvid u podatke i dokumente tijela na čiji je rad podnijeta pritužba, izraženo je mišljenje da je odredba koja to pravo regulira u Konačnom prijedlogu zakona (članak 9.) restriktivnija od odredbi kojima je to pitanje uređeno u važećem Zakonu o pučkom pravobranitelju iz 1992. godine, kao i u Zakonu o pučkom pravobranitelju iz 2011. godine (koji odlukom Ustavnog suda nije mogao stupiti na snagu prije nego se donese većinom glasova svih zastupnika). Naglašeno je da su prema Zakonu iz 1992. godine (članak 11.) pučkom pravobranitelju dostupni svi podaci i informacije i da ima pravo uvida u svu dokumentaciju iz nadležnosti Republike Hrvatske i u sve akte organa državne uprave i tijela s javnim ovlastima pa i one u kojima je odlučivano po pravu diskrecione ocjene, bez obzira na stupanj njihove tajnosti, uz obvezu pučkog pravobranitelja i njegovih zamjenika da se pridržavaju propisa o čuvanju tajne i nakon prestanka službe. Jednako tako i Zakonom o pučkom pravobranitelju iz 2011. godine, predviđeno je (članak 9.) da pučki pravobranitelj ima pravo dobiti sve informacije, kao i pravo uvida u sve podatke i dokumente tijela na čije je postupanje podnijeta pritužba, bez obzira na stupanj njihove tajnosti ili zaštićenosti.

Hs**NP*713-01/12-01/01*6521-8-12-05**Hs

Što se tiče razrješenja pučkog pravobranitelja prije isteka vremena na koje je izabran, upozoreno je da je Konačnim prijedlogom zakona takva mogućnost predviđena (članak 14.) za slučaj da nastupe okolnosti prema kojima pučki pravobranitelj više ne ispunjava uvjete predviđene zakonom za njegov izbor te za slučaj da je spriječen obavljati dužnost u razdoblju dužem od šest mjeseci. Međutim, nije predviđena mogućnost da pučki pravobranitelj bude razriješen i u slučaju da svoju dužnost ne obavlja sukladno zakonu. Ocjenjeno je da bi trebalo propisati i takvu mogućnost, pogotovo ako se ima uvidu uz ostalo i to da mandat pučkog pravobranitelja traje osam godina, i da njegovo eventualno nesavjesno i nezakonito obavljanje dužnosti u tako dugom razdoblju može imati ozbiljne posljedice za promicanje i zaštitu ljudskih prava i sloboda zajamčenih Ustavom, zakonima i međunarodnim pravnim aktima o ljudskim prvima i slobodama koje je prihvatila Republika Hrvatska. Pri tome je naglašeno da bi se morala isključiti svaka mogućnost da pučki pravobranitelj bude razriješen dužnosti iz političkih razloga, odnosno zbog primjedbi na rad državnih i drugih tijela, kojima upozorava na uzroke problema s kojima se susreće promičući i štiteći ljudska prava i slobode, dakle, da njegova samostalnost i neovisnost u radu, koja mu se Ustavom i zakonom jamči, ni na koji način ne smije biti dovedena u pitanje. S tim u vezi izneseno je i mišljenje da bi trebalo ispitati mogućnost da se zakonom utvrdi da je i za izbor i za eventualno razrješenje pučkog pravobranitelja potrebna umjesto obične većine - kvalificirana većina, dakle, većina glasova ukupnog broja zastupnika u Hrvatskom saboru, što bi bila u nekoj mjeri zaštita od zlouporabe zakonske mogućnosti razrješenja prije isteka mandata.

Izneseno je i mišljenje da bi trebalo još jednom procijeniti, imali potrebe zakonom nametati obvezu pučkom pravobranitelju da nakon provedenog ispitnog postupka po pritužbi, u svim slučajevima izrađuje izvješće, kako se to predlaže u članku 26. stavak 1. Konačnog prijedloga zakona, ili bi takvu obvezu valjalo propisati samo za one slučajeve u kojim se tijekom ispitivanja pritužbe utvrdi povreda prava. Naime, kako je u raspravi konstatirano, iskustvo pokazuje da je broj neosnovanih pritužbi dosta velik, pa obveza sastavljanja izvješća i za predstavke za koje se utvrdi da su neosnovane, dovodi do administriranja koje opterećuje Ured pučkog pravobranitelja, a ne doprinosi zaštiti prava pritužitelja. Postavljeno je pitanje ne bi li za takve situacije bila dovoljna obveza pučkog pravobranitelja da podnositelja pritužbe samo kratko izvijesti o neosnovanosti pritužbe.

Isto tako predloženo je da se zakonom ostavi mogućnost slobodnije procjene pučkog pravobranitelja u predlaganju pokretanja kaznenog, prekršajnog ili disciplinskog postupka, predviđenog člankom 26. stavak 4. Konačnog prijedloga zakona.

Sugerirano je također da predlagatelj još jednom razmotri ima li potrebe ovim zakonom dati ovlast pučkom pravobranitelju da podnosi prijedloge za poništenje ili ukidanje rješenja u upravnom postupku i nakon isteka roka za žalbu, kao i da podnosi prijedloge za obnovu postupka, kada u ispitnom postupku povodom pritužbe dođe do saznanja da su povrijeđena prava podnositelja pritužbe. Ova mogućnost Zakonom o pučkom pravobranitelju iz 2011. godine bila je predviđena, a u Konačnom prijedlogu zakona je izostavljena.

Nakon provedene rasprave Odbor je većinom glasova (7 „za" i 1 „suzdržan") odlučio predložiti Hrvatskome saboru da donese

ZAKON O PUČKOM PRAVOBRANITELJU

uz sljedeće amandmane na tekst Konačnog prijedloga zakona:

AMANDMAN I.

U članku 14. stavak 2. brisati riječ „ili", a na kraju teksta iza riječi „mjeseci" dodati riječi: „ili ako ne obavlja dužnost sukladno ovom Zakonu".

Obrazloženje:

Konačnim prijedlogom zakona predviđena je mogućnost razrješenja pučkog pravobranitelja dužnosti prije isteka vremena na koje je izabran za slučaj da nastupe okolnosti prema kojima pučki pravobranitelj više ne ispunjava uvjete predviđene zakonom za njegov izbor, te za slučaj da je spriječen obavljati dužnost u razdoblju dužem od šest mjeseci. Međutim, nije predviđena mogućnost da pučki pravobranitelj bude razriješen i u slučaju da svoju dužnost ne obavlja sukladno ovom Zakonu, pa se stoga amandmanom predlože dopuna članka 14. stavak 2. Konačnog prijedloga zakona.

AMANDMAN II.

U članku 26. stavku 4., iza riječi "pučki pravobranitelj", brisati riječ "će" i umjesto nje dodati riječ: "može".

Obrazloženje:

Kao nezavisno i samostalno tijelo, pučki pravobranitelj treba imati slobodu procjene kada će pokretati kaznene, prekršajne ili stegovne postupke. Ovisno o okolnostima slučaja, moguće je procijeniti da pokretanje odgovarajućeg postupka ne bi bilo svrsishodno, a što je u dosadašnjoj praksi bio česti slučaj. Upravo specifična uloga pučkog pravobranitelja kao posrednika ukazuje na mogućnost rješavanja problema na alternativni način, pa nema potrebe nametati obvezu pokretanja postupaka u svim slučajevima. Osim toga, navedena odredba čl. 26. st. 4. na izvjestan je način u kontradikciji s odredbom čl. 27. st. 5. Konačnog prijedloga Zakona.

Za svog izvjestitelja na sjednici Sabora, Odbor je odredio dr.sc. Furia Radina, predsjednika Odbora.

PREDSJEDNIK ODBORA

dr.sc. Furio Radin